#6/2015 - €4,99
hikeandtrekking.nl

WANDELEN / ACTIEVE VAKANTIES

HIKE & TREKKING

MICRO AVONTUUR
24 UUR IN HET KOOTWIJKER-ZAND

SKI SAFARI OEGANDA
9 DAGEN TREKKEN VOOR 100 METER SKIËN

DODENWEG WEER SPRINGLEVEND
VEILIG OVER HET GEVAARLIJKSTE WANDELPAD TER WERELD

LUTHERWEG SAKSEN
LOPEN LANGS LUTHERS'S LEVENSWEG

ACTIE IN ARABIË
NAZOMEREN IN OMAN

GROOTE PEEL
HEIDEVELDEN EN KNUPPEL-BRUGGETJES

CULTUURSCHOK
PAPOEA PARTY IN HET HOOGLAND VAN NIEUW-GUINEA

8 711020624537 3 00615 V
BP

Dodenweg weer springlevend

VEILIG OVER HET GEVAARLIJKSTE WANDELPAD TER WERELD

Tekst en foto's: Ruben Schipper

El Caminito del Rey stond decennia lang bekend als het 'Gevaarlijkste Wandelpad ter Wereld'. Na een grondige renovatie werd het ruim honderd jaar oude pad in het Spaanse Andalusië eind maart heropend. HIKE & trekking was er bij.

De windvlaag komt onverwacht. De helm die ik verplicht ben te dragen waait van mijn hoofd en stuitert over het pad richting afgrond. Gelukkig is er een afrastering die voorkomt dat mijn helm honderd meter lager in de kloof beland.
De volledige gerenoveerde El Caminito del Rey bezorgt je tegenwoordig geen kopzorgen meer en is veilig door iedereen te belopen. En hoewel het pad daarmee zijn reputatie van 'gevaarlijkste ter wereld' kwijt is, is het zeker niet minder spectaculair!
Vanaf het startpunt bij Ardales lopen we direct een donkere tunnel in. Het pad is niet te zien, dus lopen we op goed geluk in de richting van het licht, waar we uitkomen bij een breed pad langs het Gaitanejo stuwmeer. Vanaf hier volgen we de stroom van Río Guadalhorce dat via de nauwe Desfiladora de los Gaitanes kloof richting El Chorro stroomt.

KONINKLIJKE ALLURE

Om de stad Málaga van goedkope en schone elektriciteit te voorzien werd hier aan het begin van de twintigste eeuw Hydro Compagny – El Chorro opgericht. Met de aanleg van de waterkrachtcentrale werd eveneens een pad door de kloof aangelegd, hoog boven de rivier. Werknemers van de waterkrachtcentrale konden op deze manier onderhoudswerkzaamheden verrichten en materialen transporteren. Volgens de officiële lezing is deze zware klus destijds geklaard door matrozen en scheepsbouwers. Zij waren immers gewend om onder moeilijke omstandigheden constructies te bevestigen aan steile wanden. Er zijn ook verhalen over terdoodveroordeelde misdadigers die hangend aan de rotsen de ankers bevestigden en zo meter voor meter het houten pad realiseerden.

Enkele jaren later liep een solide route van beton door de kloof waar de lokale bevolking dankbaar gebruik van maakte: te voet, per fiets of te paard. De afgelegen dorpen waren middels het pad bereikbaar geworden voor iedereen. Kinderen konden eenvoudig naar school. Vrouwen kochten in nabijgelegen dorpen hun waar. De mannen bezochten de kroeg in het naastgelegen dorp.
In 1921 gebruikte Koning Alfons XIII het pad om de Conde del Guadalhorce stuwdam officieel te openen. Sinds die tijd draagt het pad de naam 'El Caminito del Rey', ofwel 'Het Koningspad'.

> **Ondanks dat El Caminito del Rey zijn reputatie van 'gevaarlijkste ter wereld' kwijt is, is het pad niet minder spectaculair!**

FATALE ONGELUKKEN

Ook Hollywood maakte dankbaar gebruik van het spectaculaire decor van El Chorro. De bekendste film die hier werd opgenomen is *Von Ryan's Express* (1965) met Frank Sinatra in de hoofdrol. In de oorlogsfilm rennen militairen over het smalle bergpad en door de naastgelegen spoortunnel. Ook Brigitte Bardot, Rachel Welch en Harvey Keitel zijn hier voor filmopnames geweest.
Aan het einde van de twintigste eeuw was het pad ernstig in verval geraakt en was er van de koninklijke allure nog maar weinig over. De leuningen waren grotendeels verdwenen en er vielen grote gaten in de betonplaten waarover je moest lopen. Op som-

Boven
Vanaf de start in Ardales loop je direct een donkere tunnel in.

Midden
Río Guadalhorce perst zich door de nauwe kloof.

Onder
De renovatie van dit architectonische hoogstandje koste miljoenen.

De rotswanden van de kloof zijn tot wel 400 m hoog. Niet voor niks is El Chorro een populair klimgebied.

OPKOMST EN ONDERGANG VAN EL CAMINITO DEL REY

Boven
El Caminito del Rey wordt in 1905 aangelegd voor arbeiders aan de waterkrachtcentrale van El Chorro.

Midden
In de hoogtijdagen van de camino ligt er een stevig betonnen pad waar de lokale bevolking te voet, met de fiets en te paard overheen trekt.

Rechtsboven
Na ruim honderd jaar zijn er grote gaten in het beton gevallen en op sommige plaatsen is er alleen nog een stalen draagbalk om overheen te lopen.

Rechtsonder
In 1992 wordt 'het gevaarlijkste wandelpad ter wereld' uit veiligheidsoverwegingen gesloten. Ondank de gevaren en dodelijke ongevallen blijft het pad echter enorm populair.

mige plaatsen restte er alleen nog de stalen draagbalk. Uit veiligheidsoverwegingen werd het pad in 1992 daarom officieel gesloten. Maar het levensgevaarlijke pad bleef mensen trekken en kreeg juist steeds meer een cultstatus. Na vier dodelijke ongelukken werden in 2000 delen van het pad ontoegankelijk gemaakt of gesloopt om te voorkomen dat mensen het pad zouden betreden. Ook nu bleef de camino onweerstaanbaar. De gevaarlijkste delen werden beveiligd met staalkabels en de tocht door de kloof werd door buitensportbedrijven aangeboden als *via ferrata*, ook al waren de aangebrachte staalkabels niet overal even betrouwbaar. Al sinds 2006 werd er gesproken over restauratie van het pad en in 2014 ging deze daadwerkelijk van start. "We hebben het pad hersteld en aangepast aan de huidige veiligheidseisen. El Caminito del Rey zal daarmee een van de grootste attracties in Andalusië en misschien zelfs heel Spanje worden. We verwachten iedere dag 600 bezoekers", zegt de 68 jarige architect Luis Machuca vol trots. Voor de architect die met ons mee wandelt was de restauratie een uniek project. De heropening was 'wereldnieuws' in Spanje.

LOODRECHTE ROTSWANDEN

Direct na de toegangspoort is de kloof spectaculair. Diep beneden ons stroomt de rivier die de grillige berg aan de voet heeft gepolijst. De kloof is hier zo smal dat het lijkt of je loodrechte rotswanden aan de overkant kunt aanraken. Toch zit er nog bijna tien meter tussen. Terwijl ik over het nagelnieuwe pad van houten planken loop, vraag ik me af wat ik zou doen als iemand mij op het één meter brede pad op een paard tegemoet zou komen.

Valle del Hoyo is een breed dal vanwaar we uitkijken over het tweede deel van de route. We vangen een glimp op van de oude houten brug, waarin de waterleiding naar de waterkrachtcentrale El Chorro ligt. Het dichte bos dat hier de laatste decennia was ontstaan, is gekapt. Daardoor zijn de oude waterwegen weer zichtbaar geworden. Een zware roestige deur hangt boven het oude, niet meer in gebruik zijnde, kanaal. Met het beklimmen van een trappetje komen we weer op het pad dat ons nu op honderd meter hoogte door de Desfiladero de los Gaitanes kloof zal voeren.

> **De wind blaast de helm van mijn hoofd en stuitert over het pad richting afgrond.**

GAPENDE KLOOF

In plaats van het oude pad af te breken, heeft men het nieuwe pad er simpelweg boven geplaatst. Bij het zien van de gaten in de originele camino begrijpen we heel goed dat dit 's werelds meest gevaarlijke pad moet zijn geweest. Daarentegen hoeven wij nergens bang voor te zijn. Geheel onbezorgd genieten we van het uitzicht en speuren de rotsen en het luchtruim af naar vale gieren. Er leven er hier naar schatting zo'n twee- tot driehonderd. Op één plek is een glazen vloerdeel aangebracht zodat je loodrecht naar beneden kunt kijken. De slotattractie vormt een wiebelende hangbrug op honderd meter hoogte boven de gapende kloof. De wind giert om mij heen. Voor de zekerheid snoer ik mijn helm nog eens extra stevig vast.

Linksboven
In plaats van de oude camino af te breken, heeft men het nieuwe pad er simpelweg boven geplaatst.

Middenboven
De volledige gerenoveerde camino bezorgt je geen kopzorgen meer en is veilig door iedereen te belopen.

Middenonder
In de spectaculaire kloof zijn verschillende biocoopfilms opgenomen.

Rechtsboven
Slotstuk vormt een wiebelende hangbrug boven de gapende kloof.

Rechtsmidden
Aah! Zo diep? Het pad ligt ruim 100 m boven de kloof.

INFO

El Caminito del Rey ligt in het Spaanse Andalusië, ten noorden van Málaga. De lijnwandeling heeft een totale afstand van 7,7 km waar je circa 4 tot 5 uur voor moet uit trekken. Je kunt kiezen uit twee vertrekpunten: Ardales aan de noordkant van de kloof, of Álora / El Chorro in het zuiden. Om de route te mogen lopen moet je vooraf via internet een ticket (€7,–) boeken. De camino is erg populair, zorg dus dat je ruim van tevoren reserveert. Ieder half uur vertrekt er zowel de noord- als de zuidzijde een groep van maximaal 50 personen. Het wandelpad is op maandagen en feestdagen niet toegankelijk en kan bij harde wind of regen gesloten worden. Kinderen moeten minimaal 8 jaar oud zijn.
caminitodelrey.info